

Спасяване на знамето на 15 пехотен Ломски полк

Написано от ivailo

Петък, 24 Февруари 2012 03:37

Знамето се развява над главите на смелите бойци от 15-и пехотен Ломски полк в Първата световна война при Стойково бърдо и завладяването на Зайчар, в боя при Чеган и Червената стена, където е убит командирът на полка полк. Стефан Илиев. Неговото място заема полк. Васил Шишков. Съгласно сключената конвенция през септември 1918 г. полкът остава в заложеност. Полк. Шишков започва да крои планове, как да спаси знамето и воинската чест на полка. През нощта на 3 срещу 4 октомври заедно с подполк. Христо Младенов влизат в палатката, където стои полковото знаме. Свалят плата и приборите. Обвиват около дръжката мушама, на мястото на лъвчето слагат китка, за да заблудят французите. Решават да го заровят и когато времената станат по-спокойни, да го приберат. Слагат го в картечно сандъче, отиват в една нива с единично дърво, правят скица на местността и заравят бойното знаме на полка. Връщат се призори. Сутринта полк. Шишков строява личния състав и прави лъжливо демонстративно изгаряне на знамето. На 4 октомври полкът тръгва за сдаване при Скопие. След претърсване се установяват на пленнически бивак в южните части на Скопие под охрана на французите. Успокоен, че вече няма да ги претърсват, полк. Шишков осигурява открит лист на двама офицери – кап. Петко Капитанов от София и поруч. Страхил Митев от Лом, под предлог да напътстват колата, която кара хляб за полка, с цел да отидат отново към гара „Жостов“, да изровят знамето и да го донесат. Двамата се справят с поставената задача. В лагера приборите на знамето – лъвчето и гривната, остават в кап. Капитанов, който заедно с фелдфебел Доно Велков ги укрива. Знамето се крие посменно под ризите на полк. Шишков и подполк. Младенов. От топлината боите излизат на ризите им, затова ушиват възглавница. Тя се пази денонощно. В пленническият лагер „Гросети“ край Лерин, Гърция, където са настанени 360 български офицери от 1-ва, 6-а и сборната дивизия става все по-опасно. Под различни предлози френските войници влизат в бараките, взимат каквото им попадне и хареса.

Въпреки трудния пленнически живот българските войници крият знамето от 5 октомври 1918 г. до 6 февруари 1919 г., когато го предават на полк. Йосиф Петров, свръзка при френското главно командване в Солун, комуто е разрешено да посети лагера от командващия Източната съглашенска армия Франше Д'Епре. Полк. Шишков му предава рапорт до Военното министерство и го моли с една условна тайна дума да му съобщи, че пратката е доставена. Полк. Петров пристига със знамето на 7 февруари 1919 г. в гр. Солун. За нещастие генерал Франше Д'Епре му съобщава, че главната квартира се мести в Цариград и той трябва да го придружи по море. За да отклони съвместното пътуване заедно със знамето, полк. Петров под предлог, че страда от морска болест, иска разрешение да пътува с влак. По телефона съобщава на началник-щаба на 10-а дивизия в Гюмюрджина да излезе на гарата, да причака Солунския влак и да се срещне с него. Срещата с полк. Вълков, бивш военен министър, се осъществява в една опушена стая на гарата. Полк. Петров с отдаване на чест му казва: „Господин полковник, предавам Ви знамето на 15-и Ломски пехотен полк с молба да го предадете във Военното министерство в София“. След това полк. Петров отпътува за Цариград, а полк. Вълков предава знамето във Военното министерство.

Със Заповед №

67/30.03.1922 г. министърът на войната утвърждава учредяването на специален металически „Знак за спасяване на знаме“ за онези офицери и войници, които са спасили през войната 1915–1918 г. знамена. За спасените знамена е учредена „Възпоменателна гривна“ с изписани на нея имената на спасителите.

Спасяване на знамето на 15 пехотен Ломски полк

Написано от ivailo

Петък, 24 Февруари 2012 03:37

За събитията в лагера „Гросети“ днес говори надписът на втората гривна на знамето:

„Спасено на 4.10.1918 г. от полк. Шишков, Васил Киров, подполковник Младенов, капитан Капитанов, Петко Маринов, поручик Митов, Страхил, и фелдфебел Велков, Доно Иванов“.

Бойното знаме на 15-и пехотен Ломски полк следваше полка и в освобождението на Македония (1941), окупацията на Югославия (1942) и войната срещу Германия (1944) до разформирането на полка през 1945 г. Така българите от поречието на р. Лом в продължение на 56 години имаха своя дом в гр. Белградчик в техния славен и храбър 15-и пехотен Ломски полк.